

mgr Stefania Dzieciołowska

PROGRAM LOKALNY ROZGŁOŚNI POLSKIEGO RADIA
WE WROCŁAWIU

/audytorium, oceny i postulaty słuchaczy/

Spis treści

- I. Uwagi wstępne - problematyka i metoda badania ankietowego
- II. Audytorium programu lokalnego Rozgłośni Wrocławskiej
 - 1. Wielkość audytorium programu lokalnego
 - 2. Dlaczego nie słucha się programu lokalnego z Wrocławia?
 - 3. Wielkość audytorium cyklicznych audycji programu wrocławskiego
- III. Program lokalny Rozgłośni Wrocławskiej w opiniach słuchaczy
 - 1. Ogólna ocena programu
 - 2. Najlepsze i najgorsze audycje Rozgłośni Wrocławskiej
- IV. Postulaty radiosłuchaczy
 - 1. Postulaty problemowe
 - 2. Postulaty programowe
 - 3. Proporcje programów centralnego i lokalnego
- V. Podsumowanie

Ośrodek Badań Opinii Publicznej
i Studiów Programowych
Warszawa, kwiecień, 1970 r.

mgr Stefania Dzieciołowska

Program lokalny Rozgłośni Polskiego Radia
we Wrocławiu

/audytorium, oceny i postulaty słuchaczy/

I. Uwagi wstępne - problematyka i metoda badania ankietowego

Na przełomie lutego i marca br. Ośrodek Badania Opinii Publicznej i Studiów Programowych przeprowadził na terenie województwa wrocławskiego i m. Wrocławia reprezentatywne badanie ankietowe, poświęcone recepcji programu lokalnego Rozgłośni P.R. we Wrocławiu.

W zakres zainteresowań badawczych wchodziły następujące zagadnienia:

1. wielkość audytorium całego programu lokalnego a także poszczególnych, cyklicznych audycji
2. ogólna ocena tego programu oraz opinie o konkretnych stale nadawanych audycjach, składających się na program lokalny
3. postulaty /tematyczne i programowe/ kierowane przez słuchaczy pod adresem Rozgłośni Wrocławskiej.

Zgodnie z posiadanym przez Rozgłośnię rozpoznaniem technicznym zasięgu programu wrocławskiego^{1/} opartym o analizy: pomiarów technicznych, przeprowadzonych przez stacje radiowe oraz miejsca zamieszkania autorów listów - audycje z Wrocławia odbierane są bez zakłóceń tylko w promieniu 70 km od radiostacji, a na znacznych obszarach województwa /zwłaszcza w jego zachodniej i południowej części/ słyszalność ich jest wysoc^{nie} badawalająca. Równocześnie w kilku województwach sąsiednich /np. opolskim, poznańskim, zielonogórskim/ program wrocławski jest odbierany bez większych zakłóceń. /na co wskazują m.in. listy otrzymywane z tych województw/.

1/Biuletyn Informacyjny Redakcji Łączności ze Słuchaczami
Rozgłośni P.R. we Wrocławiu Nr 1 i 2/69r.

W świetle tych informacji odbiór programu Rozgłośni we Wrocławiu w pewnych częściach województwa wrocławskiego jest utrudniony, co sprawia, że adresaci tego programu t.j. ludność Dolnego Śląska nie w pełni może z niego korzystać.

Decyzji o przeprowadzeniu badania ankietowego w granicach województwa wrocławskiego /i. m. Wrocławia/ towarzyszyła przekonanie, że jest to właściwa droga pozyskania dodatkowych danych o zasięgu tego programu, o możliwościach jego odbioru w różnych częściach województwa; ponadto decyzja ta została podyktowana obowiązkiem zebrania opinii i wysłuchania postulatów głównych adresatów programu Rozgłośni Wrocławskiej t.j. radiosłuchaczy z terenu województwa wrocławskiego i m. Wrocławia.

Próbę reprezentatywną radiosłuchaczy - mieszkańców województwa wrocławskiego i m. Wrocławia skonstruowano przy użyciu dwóch metod: doboru proporcjonalnego i losowania przestrzennego.

Na podstawie danych statystycznych zaczerpniętych z Rocznika dla woj. wrocławskiego za rok 1969 określono ogólne proporcje objętych ankietą osób zamieszkałych w mieście Wrocławiu, w pozostałych miastach województwa i na wsi. Następnie ze wszystkich powiatów województwa wrocławskiego wylosowano 10 powiatów, w których należy przeprowadzić badanie.

W rezultacie próba reprezentatywna l i c z ą c a
300 o s ó b obejmowała: 60 słuchaczy z terenu m. Wrocławia
80 słuchaczy ze wsi woj. wrocławskiego
i 160 słuchaczy z różnej wielkości miast
woj. wrocławskiego;

W wyniku losowania, w którym jednostkę losowania stanowiły powiaty, a podstawę-wskaźniki liczby ludności w poszczególnych powiatach, w próbie znalazły się następujące powiaty: Bystrzyca Kłodzka, Jawor, Kłodzko, Lubań, Milicz, Strzelin, m. Świdnica, m. Wałbrzych, Wołów, Zgorzelec. W każdym z tych 10 powiatów przebadano ogółem 24 osoby, przy czym, z wyjątkiem dwóch powiatów miejskich /m. Świdnicy i m. Wałbrzycha/, 14 wywiadów przeprowadzono z mieszkańcami miast, a 10 - z mieszkańcami wsi. Ponadto w próbie uwzględniono następujące kryteria zróżnicowania

respondentów: płeć, wiek i wykształcenie. Taka konstrukcja próby, w której wzięto pod uwagę zarówno przestrzenną jak i społeczno-demograficzną strukturę populacji generalnej /t.j. ogółu radiosłuchaczy w wieku 16 i więcej lat/ gwarantowała jej wysoką reprezentatywność, co - w warunkach niewielkiej liczebności samej próby współdecydowało o wartości podjętego badania.^{2/}

Oprócz 300-osobowej reprezentacji radiosłuchaczy m. Wrocławia i woj. wrocławskiego w badaniu ankietowym przyjęło udział 43 społecznych recenzentów Rozgłośni Wrocławskiej. Osoby te, od dawna współpracujące z Redakcją Łączności ze Słuchaczami, różnią się od przeciętnych respondentów większą orientacją w programie radiowym i bardziej analitycznym odbiorem audycji; dlatego też rezultaty ankiety opracowano odrębnie dla obu wymienionych grup respondentów. Ewentualne różnice, występujące między 300-osobową grupą respondentów, stanowiących statystyczną próbkę radiosłuchaczy Dolnego Śląska a 43-osobową grupą społecznych recenzentów Rozgłośni we Wrocławiu zostaną zreferowane w toku prezentacji wyników ankiety /grupa pierwsza występuje pod nazwą "radiosłuchacze", grupa druga - pod nazwą "recenzenci"/.

x x x '47

Z ogółu dolnośląskich respondentów, objętych próbą reprezentatywną, tylko 55 % osób utrzymuje, że odbiór programu Rozgłośni jest bardzo dobry lub dobry; reszta t.j. 45 % badanych ocenia go następująco: 28 % - twierdzi, że jest "dostateczny", a 10 % - że wręcz "zły" /7 % nie potrafi się wypowiedzieć na ten temat/. Największa stosunkowo liczba respondentów narzeka na zakłócenia w odbiorze niezależne od godzin emisji programu /"we wszystkich godzinach jednakowo" - aż 31 % ogółu badanych/, następnie - na trudności w odbiorze w godzinach 16-20 /27 %/; równocześnie - 28 % ogółu respondentów nie narzeka na zakłócenia w różnych porach nadawania.

2/ Realizację ankiety ze względu na jej nietypowy charakter powierzono profesjonalnym ankietantom, co - z uwagi na związane z tym koszty - musiało wpłynąć na ograniczenie wielkości próbki reprezentatywnej.

Jak z tego widać, nawet część osób która oceniła odbiór programu ogólnie jako dobry uskarża się na zakłócenia w popołudniowych i wieczornych godzinach nadawania. Z analizy materiału wynika, że rzeczywiście - największe trudności w słuchaniu programu wrocławskiego mają mieszkańcy powiatów zachodnich i południowych województwa /powiaty: Zgorzelec, Kłodzko, Bystrzyca Kłodzka, m. Wałbrzych/.

II. Audytorium programu lokalnego Rozgłośni Wrocławskiej

1. Wielkość audytorium programu lokalnego

Przebadaną reprezentację dolnośląskich radiosłuchaczy stanowią osoby o dużej aktywności w zakresie słuchania radia. I tak aż 66 % ogółu deklaruje, że słucha radia codziennie,^{3/} 20 % - często, kilka dni w tygodniu, 11% - od czasu do czasu, a tylko 3 % - bardzo rzadko lub wcale. Jeśli chodzi o liczbę godzin, w których respondenci słuchają radia to 23 % respondentów poświęca mu nie więcej niż 1 godzinę dziennie, 30 % - od 1 do 2 godzin, 34 % od 2 do 4 godzin, a 15 % nawet więcej niż 4 godziny. W tej sytuacji zdecydowana większość respondentów to radiosłuchacze słuchający radia codziennie lub kilka razy w tygodniu w wymiarze od 1 do 4 godzin.

Z jakich programów korzystają zazwyczaj?

A oto dane liczbowe na ten temat w odniesieniu do dwóch grup badanych: radiosłuchaczy z próby reprezentatywnej i społecznych recenzentów Rozgłośni.

^{3/} W badaniach Ośrodka z 1968r. "codzienne słuchanie radia" deklarowało tylko 48,7% ogółu respondentów z terenu woj. wrocławskiego i m. Wrocławia.

Tabela 1

Dane w %

Wybór programów radiowych^{4/}

P r o g r a m	Radiosłuchacze	Spółeczni recenzenci	Ogółem
	300 osób=100%	43 osoby=100%	343 os. =100%
program I centralny	56,7	44,2	55,1
program II centralny	50,7	60,5	51,9
program II lokalny	73,3	100,0	76,7
UKF - lokalny	4,7	34,9	8,5

Jak się więc okazuje, między dwiema grupami ankietowanych widać znaczne różnice w wyborze programów radiowych, których zazwyczaj słuchają; społeczni recenzenci Rozgłośni Wrocławskiej o wiele częściej słuchają obu programów lokalnych z Wrocławia /na falach średnich i na UKF/ niż przeciętni radiosłuchacze; konsekwencją tak powszechnego odbioru programu lokalnego na falach średnich jest też liczniejszy w tej grupie wybór centralnego programu II, emitowanego na falach średnich.

• W grupie radiosłuchaczy nieco większym powodzeniem cieszy się program I, nadawany z Warszawy na falach długich niż centralny program II, emitowany na falach średnich.

W każdym razie - niezależnie od stwierdzonych różnic - wypada podkreślić bardzo dużą popularność lokalnego programu, nadawanego przez Rozgłośnię Wrocławską na falach średnich; aż 3/4 ogółu radiosłuchaczy, mieszkańców m. Wrocławia i województwa wrocławskiego deklaruje, że zazwyczaj słucha różnych audycji swojej Rozgłośni.

Z ogólnopolskiego badania ankietowego przeprowadzonego przez Ośrodek w 1968r. wynikało, że lokalnych audycji Rozgłośni

4/ Suma odsetków w poszczególnych rubrykach przekracza 100 %
- badani wymieniali bowiem wszystkie te programy, których słuchają.

Wrocławskiej słucha aż 62,9 % codziennych słuchaczy radia z terenu Dolnego Śląska. Odsetek ten znacznie przewyższał wtedy ogólnopolską średnią korzystania z programów lokalnych, która wynosiła 44,7% ogółu codziennych słuchaczy radia.

W niniejszym badaniu zrealizowanym w lutym br. odsetek korzystających z audycji programu lokalnego codziennych słuchaczy wynosi aż 80,3 % i jest o 17 punktów procentowych wyższy od wskaźnika z 1968r. Fakt ten nie budzi zdziwienia, jeśli zważyć, że ostatnia ankieta była w całości poświęcona recepcji programu lokalnego /już sam jej tytuł "Czy słuchasz radia Wrocław?" na to wskazywał/ i musiała wywołać szczególną reakcję w postaci zwiększonej liczby osób deklarujących słuchanie audycji lokalnych. Mimo tych zastrzeżeń należy podkreślić ponownie, że program lokalny Rozgłośni Wrocławskiej dysponuje licznym audytorium, które można oszacować na 65-75 % codziennych słuchaczy radia - mieszkańców woj.wrocławskiego i m.Wrocławia.

Warto jeszcze wspomnieć, że - jak wynika z posiadanych danych liczbowych, wśród osób słuchających radia nie systematycznie, tylko od czasu do czasu gwałtownie rosną wskaźniki korzystania z I programu ogólnopolskiego, a spadają odsetki słuchaczy audycji lokalnych; tak więc audytorium programu lokalnego Rozgłośni Wrocławskiej rekrutuje się prawie w całości z osób, które słuchają radia codziennie bądź często /od 3 do 5 razy w tygodniu/, to jest z osób o intensywnym sposobie korzystania z radia w ogóle.

2. Dlaczego nie słucha się programu lokalnego z Wrocławia?

Z ogółu respondentów ponad 1/4 nie słucha lokalnego programu nadawanego z Wrocławia. Jakie przyczyny skłaniają ich do tego?

Z ogólnej liczby 43 osób nie słuchających audycji lokalnych aż 41,3 % to respondenci, którzy bardzo często nie słuchają radia; ponadto - 26,2 % utrzymuje, że program lokalny jest gorszy od innych

20,0 % twierdzi, że jest on słabo słyszalny w ich miejscowości

- 16,3 % - uważa, że audycje z Wrocławia nadawane są w niedogodnym czasie
- 16,3 % nie interesuje się sprawami lokalnymi^{5/}

Jak więc wynika z przytoczonych danych, niewielka liczba uczestników badania nie słucha programu wrocławskiego z powodu jego złej słyszalności, a więc nieodpowiednich technicznych warunków odbioru.

3. Wielkość audytorium cyklicznych audycji programu wrocławskiego

Respondentom przedstawiono aż 25 cyklicznych audycji wchodzących w skład programu Rozgłośni we Wrocławiu z prośbą o deklarację, czy i jak często słuchają każdej z nich.

Do udziału w odpowiedziach na ten blok pytań zaproszono wyłącznie te osoby, które uprzednio utrzymywały, że na ogół słuchają wrocławskiego programu lokalnego.

Poniżej zestawienie liczbowe pokazujące wielkość audytorium wszystkich 25 cyklicznych audycji programu wrocławskiego.

Tabela 2

Dane w %

Częstotliwość słuchania audycji cyklicznych emitowanych przez Rozgłośnię we Wrocławiu

/N = 220/

Lp.	Tytuł audycji	Każdą lub prawie każdą	dość często, co 2-3 audycje	rzadko, przypadkowo	wcale nie znam tej audycji
1.	Najlepsza piosenka to ta	66,4	13,2	14,5	5,9
2.	Studio 202	40,5	24,1	27,7	7,7
3.	Sobotynka	27,3	22,7	20,9	29,1
4.	Z miast i wsi Dolnego Śląska	26,4	30,9	34,1	8,7

5/ Odsetki przekraczają 100 %, gdyż badani mogli wymienić więcej niż 1 przyczynę nie słuchania programu lokalnego

c.d. Tabeli 2

Lp.	Tytuł audycji	każde lub prawie każdą	dość często 2-3 audycje	rzadko, przypadkowo	wcale nie znam tej audycji
5.	Magazyn wojskowy	24,1	14,1	20,0	8,7
6.	W sportowym rytmie	25,6	30,0	20,5	25,9
7.	Wrocławski dzień	23,2	30,0	30,5	16,3
8.	Rady i porady	20,9	22,3	27,7	29,1
9.	Koncert na cztery biegi	18,6	18,6	21,4	41,4
10.	My nastolatki	15,5	20,9	31,4	32,2
11.	Magazyn nowości rolniczych	14,5	10,9	21,8	52,8
12.	Aktualności rolnicze	12,3	7,7	20,5	59,5
13.	Rozmowa ze słuchaczami	11,8	20,9	37,7	38,6
14.	Szlachetne zdrowie	10,0	20,9	27,7	41,4
15.	W radiowej kawiarni	10,0	12,3	25,0	52,7
16.	Magazyn lotniczy	9,5	7,3	12,3	70,9
17.	Fakty dnia	9,5	24,1	38,7	27,7
18.	Rolnicza wszechnica radiowa	9,1	7,7	25,0	58,2
19.	Klub seniora	8,6	8,6	21,4	61,4
20.	Reportaż literacki	7,7	7,7	37,7	46,9
21.	Zielono, modro, pstro	7,3	10,9	26,4	55,4
22.	Klub 300.000	5,9	10,0	24,1	60,0
23.	Telefon 70-56 odpowiada	5,9	10,0	24,5	59,6
24.	Audycja interwencyjna	5,0	12,7	30,0	52,3
25.	Laboratorium	0,9	5,5	23,2	70,4

Z przedstawionej hierarchii popularności 25 cyklicznych audycji lokalnego programu Rozgłośni PR we Wrocławiu można wyodrębnić pięć grup audycji cieszących się niejednakowym powodzeniem wśród słuchaczy.

1 - bezspornie największe uznanie słuchaczy zyskała audycja muzyki rozrywkowej p.n. " Najlepsza piosenka tygodnia", słuchana stale przez 2/3 ogółu odbiorców programu lokalnego,

- 2 - na drugim miejscu figuruje magazyn satyryczno-literacki "S t u d i o 202", słuchany regularnie przez 2/5 odbiorców wrocławskiego programu lokalnego
- 3 - do trzeciej klasy popularności można zaliczyć sześć audycji których systematycznie słucha od 30 do 20% ogółu słuchaczy; w ich skład wchodzi dwie audycje polityczno-informacyjne /"Z miast i wsi Dolnego Śląska", "Wrocławski dzień"/, magazyn publicystyki społecznej "Sobotynka", cykliczna audycja wojskowa, sportowa i prawna.
- 4 - w czwartej grupie audycji lokalnych, odbieranej regularnie przez od 20 do 10% słuchaczy, znalazło się siedem audycji, głównie zresztą adresowanych do określonych kategorii słuchaczy; wśród nich - audycja motoryzacyjna "Koncert na cztery biegi", magazyn publicystyki młodzieżowej "My nastolatki", dwie audycje oświatowo-rolnicze "Magazyn nowości rolniczych" i "Aktualności rolnicze", "Rozmowa ze słuchaczami" Naczelnego Redaktora Rozgłośni we Wrocławiu, audycja medyczna "Szlachetne zdrowie" i audycja literacka "W radiowej kawiarni".
- 5 - i wreszcie do ostatniej klasy popularności należy zakwalifikować pozostałych dziesięć cyklicznych audycji z Wrocławia, słuchanych systematycznie przez mniej niż 10 % słuchaczy programu lokalnego; w tej grupie znalazły się audycje o różnym profilu tematycznym i o różnej formie: informacyjna /"Fakty dnia"/, oświatowa /"Rolnicza wszechnica radiowa", "Telefon 70-56 odpowiada" "Laboratorium"/, młodzieżowa /"Klub 300.000", Magazyn lotniczy/, literacko-kulturalne /Reportaż literacki, "Zielono, modro, pstro"/, a nawet społeczne /"Klub seniora", Audycja interwencyjna/.

Zastosowany podział audycji na pięć klas ze względu na ich popularność /mierzoną częstotliwością słuchania/ ma z pewnością charakter umowny, a różnice między odsetkami słuchaczy audycji zaklasyfikowanych do dwóch sąsiadujących ze sobą kategorii mogą nie sięgać nawet 1 %. Chodziło jednakże o to, by w sposób może schematyczny, ale za to bardziej przejrzysty porównać wielkości audytoriów

poszczególnych audycji i uwypuklić z pewnością bardzo znaczne różnice w popularności wyodrębnionych grup audycji.

Scharakteryzowana hierarchia częstotliwości słuchania różnych rodzajów audycji programu wrocławskiego generalnie nie odbiega od niejednokrotnie uzyskanych wyników badań Ośrodka.

I tak w cytowanej już ogólnopolskiej ankiecie z 1968r. hierarchia popularności różnych rodzajów programu radiowego, mierzona odsetkami osób regularnie słuchających różnych audycji wśród codziennych słuchaczy radia, mieszkańców województwa wrocławskiego i m. Wrocławia przedstawiała się następująco /w nawiasach dla porównania zamieszczono średnie ogólnopolskie/:

1. audycje rozrywkowe	- 72,9 %	/76,8 %/
2. audycje polityczno-informacyjne	- 66,7 %	/66,6 %/
3. muzyka lekka, rozrywkowa	- 54,6 %	/41,9 %/
4. powieści radiowe	- 48,7 %	/55,5 %/
5. słuchowiska radiowe	- 47,5 %	/51,3 %/
6. audycje sportowe	- 32,1 %	/25,8 %/
7. muzyka młodzieżowa	- 31,2 %	/25,4 %/
8. muzyka ludowa	- 21,7 %	/30,9 %/
9. audycje popularno-naukowe	- 17,5 %	/18,2 %/
10. audycje literackie	- 11,7 %	/10,2 %/
11. muzyka poważna	- 8,7 %	/ 7,2 %/

Powyższe wskaźniki dotyczą, rzecz jasna, rodzajów audycji emitowanych w ramach radiowego programu wrocławskiego. Na uwagę zasługuje wszakże relacja między kolejnością zajmowanych miejsc przez poszczególne rodzaje programu centralnego i programu lokalnego z Wrocławia.

Jeśli audycje programu lokalnego z Wrocławia zanalizować pod kątem ich zawartości treściowej i kształtu formalnego to okaże się, że te, które zdecydowanie wyprzedziły swą popularnością wszystkie inne /"Najlepsza piosenka to ta" - połączona z plebiscytem na najlepszą piosenkę i "Studio 202" - magazyn satyryczno-literacki o zdecydowanie rozrywkowych walorach/ swoim profilem odpowiadają typowi audycji, który cieszy się największym powodzeniem wśród słuchaczy, a nazwanych ogólnie "audycjami

rozrywkowymi". Atrakcyjność programów "Z miast i wsi Dolnego Śląska" czy "Wrocławskiego dnia", pełniących funkcje lokalnych dzienników odpowiada potrzebie uzyskiwania w radu bieżącej, aktualnej informacji. Specyficzną funkcję pełni w tej czołówce audycji z Wrocławia magazyn publicystyki polityczno-społecznej "Sobotynka", który - szczególnie swym lokalnym, dolnośląskim charakterem zyskał sobie aprobatę wśród słuchaczy. Podobieństwa w zakresie kolejności korzystania z różnych typów programu radiowego - ogólnopolskiego i lokalnego - potwierdzają również dość dalekie miejsca audycji oświatowych i popularno-naukowych czy audycji kulturalno-literackich. Niniejsze refleksje unaczyniają aktualnie istniejący układ preferencji programowych słuchaczy dotyczących radia w ogóle, niezależnie od jego ogólnopolskiego czy lokalnego charakteru.

Obok tych podobieństw wypada zwrócić uwagę na pewne różnice, które zostaną szerzej omówione w rozdziale poświęconym postulatom słuchaczy Dolnego Śląska, formułowanym pod adresem Rozgłośni we Wrocławiu.

W przytoczonej klasyfikacji audycji słuchanych w programach ogólnopolskich zwraca uwagę brak t.zw. audycji społecznych, pominiętych ze względu na znikome odsetki słuchaczy, audycje te eksponujących. W lokalnym programie Rozgłośni Wrocławskiej do tej kategorii można zaliczyć takie audycje, jak: "Rady i porady", "Klub seniora" i "Audycję interwencyjną". Jedną z nich "Rady i porady" cieszy się znaczną popularnością, pozostałych słuchają regularnie stosunkowo nieduże grupy osób; mimo to wypada zaakcentować, że zwłaszcza "Klub seniora" - audycja adresowana wyłącznie do ludzi w podeszłym wieku, emerytów /których nota bene na terenie Dolnego Śląska jest procentowo mniej niż w innych regionach kraju ze względu na demograficzną strukturę ludności/, a więc przeznaczona dla stosunkowo wąskiego i specyficznego kręgu odbiorców jest regularnie słuchana przez niemal 10 % ogółu słuchaczy lokalnego programu wrocławskiego. Wydaje się, że jeśli pod takim kątem widzenia analizować popularność poszczególnych audycji to niektóre z nich skierowane do znacznie

liczniejszej grup odbiorców dysponują relatywnie mniejszym, niż by się należało spodziewać, audytorium. /np. "My nastolatki" czy "Klub 300.000" - adresowane do środowiska młodzieżowego Dolnego Śląska/.

Na zakończenie wypada jeszcze zwrócić uwagę, że - zgodnie z wielokrotnie sprawdzonymi przez Ośrodek rezultatami badania popularności różnych audycji - wielkość ich audytorium jest też często funkcją częstotliwości nadawania. Szanse, jakie w tym zakresie posiadają audycje emitowane codziennie, kilka razy w tygodniu czy nawet jeden raz tygodniowo są znacznie większe od szans audycji nadawanych np. w cyklu miesięcznym. Z tego też względu bezpośrednie porównywanie wielkości audytoriów audycji o różnej częstotliwości nadawania, a przede wszystkim o różnym adresacie społecznym wydaje się utrudnione. Przedstawione dane statystyczne, mówiące o liczbie regularnych odbiorców dwudziestu pięciu cyklicznych audycji lokalnego programu Rozgłośni PR we Wrocławiu, winny więc służyć jedynie rozpoznaniu wielkości audytoriów poszczególnych cyklicznych audycji i nie mogą stanowić podstawy do porównań, a tym bardziej konkretnych wniosków z porównań tych wyprowadzonych.

III. Program lokalny Rozgłośni Wrocławskiej w opiniach słuchaczy

1. Ogólna ocena programu

Ogólna ocena wystawiona przez dwie przebadane grupy respondentów programowi Rozgłośni Wrocławskiej przedstawia się następująco:

Dane w %

Tabela 3

O c e n a	Radiosłuchacze	Społeczni recenzenci
	N = 220	N = 43
program jest bardzo dobry	2,5	14,0
dobry	67,7	74,4
słaby	13,2	7,0
zły	1,4	-
brak zdania	8,2	4,6

Jak widać zdecydowana większość słuchaczy wystawia audycjom Rozgłośni Wrocławskiej ocenę dobrą. Warto jednak zwrócić uwagę, że wśród objętych próbą reprezentatywną, radiosłuchaczy Dolnego Śląska odsetki ocen pozytywnych są mniej liczne niż w grupie społecznych recenzentów Rozgłośni, a odpowiednio - ocen negatywnych wyższe.

Wszystkich uczestników ankiety poproszono o uzasadnienie wystawionej oceny. Ocenom dodatnim /bardzo dobrej i dobrej/ towarzyszyły następujące argumenty:^{6/}

- wrocławski program jest urozmaicony, wszechstronny, zaspokaja różne oczekiwania odbiorców - 43,8% ogółu badanych
- wrocławski program w wysokim stopniu uwzględnia problemy lokalne, terenowe - 23,5% - " -
- w ramach programu wrocławskiego nadaje się dobre, ciekawe audycje /konkretnie wymienione/ - 14,4% - " -

Na poparcie oceny ujemnej /program jest słaby lub zły/ wszyscy badani formułowali w zasadzie jeden rodzaj, zresztą ogólnikowych zastrzeżeń, charakteryzujących audycje nadawane przez Rozgłośnię Wrocławską jako nie interesujące, mało urozmaicone czy jednostronne. Zwraca uwagę fakt, że zarzut jakoby program wrocławski w niedostatecznym stopniu uwzględniał lokalne problemy regionu dolnośląskiego pojawił się zaledwie w 5 wypowiedziach /i to niezależnie od wydanej uprzednie oceny/.

6/ Część respondentów nie potrafiła uzasadnić wystawionej oceny, stąd zamieszczone odsetki nie stanowią 100 %.

2. Najlepsze i najszłabsze audycje Rozgłośni Wrocławskiej

Respondentów poproszono o wymienienie tytułów najlepszych i najszłabszych - w ich przekonaniu - cyklicznych audycji, nadawanych przez Rozgłośnię we Wrocławiu, ograniczając ich prawo wyboru do trzech pozycji. Odpowiedzi dostarczają orientacji w dwóch kwestiach:

- po pierwsze: informują o liczbie słuchaczy, którzy w ogóle rozpoznają poszczególne audycje według ich tytułów, co z pewnością weryfikuje poprzednio złożone deklaracje regularnego słuchania programu lokalnego
- po drugie: umożliwiają wyodrębnienie z całego programu Rozgłośni Wrocławskiej najlepszych i najszłabszych - w ocenie słuchaczy - audycji.

Z ogólnopolskiej ankiety przeprowadzonej przez Ośrodek w 1968r. wynikało, że z ogółu codziennych słuchaczy radia z terenu województwa wrocławskiego i m. Wrocławia 62,9 % osób deklarowało, że słucha programu lokalnego, a 47,0 % potrafiło wymienić poprawnie przynajmniej jedną audycję tego programu. /średnie ogólnopolskie wynosiły odpowiednio: 44,7 % i 32,8 %/.

W badaniu zrealizowanym w br. wyłącznie wśród radiosłuchaczy Dolnego Śląska odsetek osób słuchających systematycznie /codziennie lub często/ programu lokalnego wyniósł 73,3 %, a respondentów, którzy wymienili poprawnie tytuł przynajmniej jednej audycji 56,7 %. W grupie społecznych recenzentów Rozgłośni Wrocławskiej odsetki te wynosiły: 100 % słuchaczy programu lokalnego i 88,6 % wymieniających tytuły różnych audycji. Jak wynika z tych informacji odsetki osób posiadających minimum orientacji w programie lokalnym Rozgłośni Wrocławskiej w obu badaniach: z 1968 r. i z bieżącego roku są zbliżone; natomiast w grupie recenzentów odsetek ten jest - ze zrozumiałych względów - o wiele wyższy.

Reszta respondentów, objętych tegoroczną ankietą t.j. 43,3 % ogółu dzieli się na dwie podgrupy:

27,4 % nie potrafi ocenić audycji programu lokalnego i uchyla się od odpowiedzi, a 15,9 % wykazuje rażący brak orientacji w audycjach wrocławskich, i wymienia różne cykliczne audycje programu centralnego nadawanego z Warszawy /od "Podwieczorku przy Mikrofonie" poprzez "Matysiaków" czy "Jeziorany" do "Muzyki i Aktualności"/. Wśród recenzentów nie stwierdzono ani jednego wypadku mylnej odpowiedzi - 11,4 % w tej grupie stanowiły osoby, które pominęły po prostu pytanie o najlepsze i najgorsze audycje z Wrocławia. W każdym razie wyniki ankiety wskazują na dość dobry stan poinformowania o lokalnym programie Rozgłośni Wrocławskiej wśród radiosłuchaczy województwa.

Przed prezentacją wyników głosowania na najlepszą audycję programu wrocławskiego należy zwrócić uwagę na dwie sprawy:

- respondenci wymieniali je niczym nie sugerowani, przed zapoznaniem się z listą tych audycji/zamieszczoną w dalszej części kwestionariusza w związku z pytaniem o regularność ich słuchania/
- społeczność recenzenci Rozgłośni o wiele częściej niż reprezentanci radiosłuchaczy typowali najlepsze pozycje, co nie świadczy chyba o stosowaniu przez nich liberalniejszych kryteriów oceny lecz o lepszej orientacji w całości programu wrocławskiego.

A oto osiem najlepszych pozycji programu wrocławskiego w łącznej opinii obu grup uczestników badania ankietowego:

Tabela 4

Najlepsze audycje programu Rozgłośni
wrocławskiej

Najlepsze audycje	Odsetki N = 263
Najlepsza piosenka to ta	32,7
Studio 202	22,5
Z miast i wsi Dolnego Śląska	14,8
Wrocławski dzień	9,5
Sobotynka	9,5
Koncert na cztery biegi	7,6
Klub seniora	7,6
Rady i porady	5,2

Wszystkie inne pozycje otrzymały mniej niż 5 % ogółu głosów /tylko dwie audycje: "Telefon 70-56 odpowiada" i "Klub 300.000" nie uzyskały ani jednego pozytywnego wyróżnienia/.

W eksponowaniu najsłabszych audycji programu wrocławskiego respondentów okazało się bardzo wstrzemięźliwi; Tylko jedna pozycja została wymieniona przez 3 % ogółu badanych. /"My nastolatki"/. Pozostałe-zostały ocenione krytycznie zaledwie przez 1-2 % uczestników ankiety, a dwie audycje /Audycja interwencyjna i "Magazyn nowości rolniczych"/nie były wymienione ani razu.

Powściągliwość w formułowaniu krytycznych opinii o audycjach można zresztą stwierdzić niejednokrotnie przy okazji innych badań ankietowych Ośrodka. Wydaje się, że źródłem tej ostrożności należy raczej dopatrywać się w niezbyt analitycznej recepcji programu, nie sprzyjającej refleksji i krytycyzmowi. Na rzecz wyrażonego przekonania przemawiają także dość skąpe - w porównaniu z deklarowanym słuchaniem - wyrazy aprobaty dla określonych audycji. Z porównania odsetków osób słuchających różnych pozycji programu wrocławskiego /por.Tabela 2/ z odsetkami ocen pozytywnych o tych audycjach /por.Tabela 4/ widać wyraźnie, że te pierwsze są prawie z reguły o wiele wyższe /z wyjątkiem "Klubu seniora", co potwierdza tylko pogląd o trudnościach formułowania opinii o konkretnych audycjach, słuchanych przecież często w warunkach nie sprzyjających skupieniu uwagi, jako tła przy wykonywaniu innych zajęć, bez analizującej refleksji,

Okazji do wyrażenia opinii o sześciu wybranych audycjach Rozgłośni Wrocławskiej dostarczyło respondentom odrębne pytanie, w którym poproszono o ocenę wyłącznie regularnych słuchaczy tych audycji, /t.j.osoby, które deklarowały, że słuchają każdej, prawie każdej lub co 2-3 audycji/, a pominięto odbiorców przypadkowych, okazjonalnych.

Oto oceny wystawione sześciu cyklicznym audycjom wrocławskim /w/g skali ocen szkolnych/ przez respondentów objętych próbą reprezentatywną słuchaczy Dolnego Śląska.

Tabela 5 A

Ocena wybranych audycji programu
wrocławskiego

Tytuł audycji	Regularni słuchacze	O c e n y			
		b.dobra	dobra	słaba	brak odp.
Najlepsza piosenka to ta	175 = 100%	62,9	32,0	2,9	2,2
Studio 202	142 = 100%	36,6	47,9	12,7	2,8
My nastolatki	80 = 100%	31,3	46,2	17,5	5,0
Z miast i wsi Dolnego Śląska	126 = 100%	30,2	61,9	7,1	0,8
Sobotynka	110 = 100%	22,8	63,6	9,1	4,5
Klub seniora	38 = 100%	18,4	68,4	5,3	7,9

Dla porównania - oceny wystawione tym samym audycjom przez grupę społecznych recenzentów Rozgłośni, która choć nieliczna, z tytułu swych szczególnych zainteresowań radiem i programem lokalnym Wrocławia może uchodzić za grupę ekspertów.

Tabela 5 B

Ocena wybranych audycji programu
wrocławskiego

Tytuł audycji	Społeczni recenzenci	O c e n y			
		b.dobra	dobra	słaba	brak odp.
Najlepsza piosenka to ta	38 = 100%	57,9	31,6	-	10,5
Studio 202	41 = 100%	68,3	24,4	-	7,3
My nastolatki	16 = 100%	6,3	62,4	12,5	12,5
Z miast i wsi Dolnego Śląska	36 = 100%	55,5	27,8	13,9	2,8
Sobotynka	35 = 100%	34,3	57,1	-	8,6
Klub seniora	17 = 100%	64,7	23,5	5,9	5,9

Jak więc wyraźnie widać z przytoczonych danych statystycznych, obie grupy respondentów /reprezentantów ogółu radiosłuchaczy Dolnego Śląska i społecznych recenzentów Rozgłośni/ znacząco różnią się w ocenie przedstawionych im audycji programu lokalnego z Wrocławia. Różnice te dotyczą przede wszystkim czterech audycji: społeczni recenzenci o wiele częściej niż przeciętni radiosłuchacze oceniają pozytywnie audycje: "Studio 202", "Z miast i wsi Dolnego Śląska" i "Klub seniora", zaś znacznie rzadziej chwala audycję "My nastolatki". Źródłem tych bardzo dużych różnic w ocenie poszczególnych audycji jest najprawdopodobniej inny typ oczekiwań i wymagań programowych w obu wyodrębnionych grupach uczestników ankiety; różnice w strukturze społeczno-demograficznej obu kategorii badanych nie pozostały też bez wpływu na ferowane przez nich oceny /w grupie "recenzenckiej" jest stosunkowo więcej osób bardziej wykształconych, składa się też wyłącznie z robotników wykwalifikowanych i pracowników umysłowych, a brak w niej zupełnie robotników niewykwalifikowanych i rolników/.

Tak więc z listy sześciu przedstawionych do oceny audycji tylko dwie: "Najlepsza piosenka to ta" i "Sobotynka" nie stanowią przedmiotu opinii kontrowersyjnych, uzyskując w obu grupach oceniających je osób zbliżone odsetki pozytywnych wyróżnień. /choć "Sobotynka" już w mniejszym stopniu/. Na marginesie warto zauważyć, jak zwodnicza i nieuprawniona jest praktyka przypisywania jakiegś środowiskowej grupie, powołanej do wyrażenia opinii o programie prawa reprezentowania całej populacji radiosłuchaczy i traktowania jej poglądów jako właściwych ogółowi.

Jeśli porównać opinie o poszczególnych audycjach lokalnego programu wrocławskiego wyrażone samorzutnie /por. Tabela 1/ z ocenami sześciu audycji, ferowanymi na podstawie przedstawionej listy audycji to, pomijając kwestię zmniejszonej aktywności respondentów wtedy kiedy nie dysponują gotowym rejestrem audycji, wypada stwierdzić, co następuje:

- 1/ bezspornie najwyższym uznaniem słuchaczy Dolnego Śląska cieszy się audycja "Najlepsza piosenka to ta",
- 2/ stosunkowo wysoką aprobatę zyskały też audycje "Studio 202" i "Z miast i wsi Dolnego Śląska",

3/ najbardziej kontrowersyjna okazała się audycja "My nastolatki", która w ogóle nie znalazła się na liście najlepszych audycji, typowanych w warunkach pełnej spontaniczności opinii, natomiast oceniana w ramach listy audycji zyskała duże uznanie w reprezentatywnej grupie radiosłuchaczy.

Na zakończenie uwag poświęconych opiniom słuchaczy w audycjach lokalnego programu Rozgłośni Wrocławskiej należy zwrócić uwagę na interpretację samych ocen; prawie wyłącznie bardzo dobre i dobre oceny wystawione przez słuchaczy wymienionym audycjom sugerują, że w odróżnieniu od jednoznacznej oceny "bardzo dobrej" ocenę "dobrą" należy raczej interpretować jako "niezłą, więcej niż dostateczną". Z pewnością osoby, które nie miały żadnych zastrzeżeń pod adresem audycji wystawiały jej ocenę bardzo dobrą, a ocena "dobra" była rezerwowana raczej dla pozycji, która mimo wszystko na jakąś uwagę krytyczną zasługiwała, czy też nie zasługiwała na wystawienie jej optymalnej noty. Wydaje się więc, że tylko wskaźniki ocen "bardzo dobrych" należy w tym wypadku traktować jako nie budzące wątpliwości wyrazy uznania dla określonych audycji.

IV. Postulaty radiosłuchaczy

1. Postulaty problemowe

Do głównych zadań programu lokalnego Rozgłośni terenowej należy wszechstronne przedstawianie różnych problemów swego regionu i jego mieszkańców; adresaci tego programu mają prawo oczekiwać, że ich zainteresowania zostaną w dostatecznym stopniu uwzględnione w programie radiowym Rozgłośni. W związku z tym respondentom zadano pytanie sondujące ich opinie, czy wrocławski program radiowy w wystarczającym stopniu zwraca uwagę na problemy różnych środowisk społecznych Dolnego Śląska.

A oto statystyczny obraz ich opinii na ten temat /tylko grupy reprezentatywnej/:

Tabela C

Problemy różnych środowisk społecznych
w programie Rozgłośni Wrocławskiej

Dane w %

/N = 220/

Udział problemów dotyczących różnych środowisk w programie	Wystarczający	Niewystarczający	Brak zdania
robotników	39,1	34,1	26,8
rolników	74,5	9,1	16,4
ludzi w podeszłym wieku	41,8	28,2	30,0
młodzieży	70,5	22,3	7,2
kobiet	34,1	35,5	30,4
m. Wrocławia	71,8	16,4	11,8
miast i miasteczek	52,7	36,4	10,9
wsi	65,0	19,1	15,9

Jak się więc okazuje, odczuwany przez respondentów niedobór w stosunkowo najsilniejszym stopniu dotyczy problemów środowiska robotniczego, spraw związanych ze specyficzną sytuacją życiową kobiet oraz w przekroju terytorialnym - problemów miast i miasteczek dolnośląskich; ponad 1/3 ogółu badanych - regularnych odbiorców programu wrocławskiego uważa, że zbyt mało uwagi poświęca się w audycjach różnym problemom robotników, kobiet i miast /poza Wrocławiem/. W odróżnieniu od nich - większość respondentów sądzi, że sprawy rolników i młodzieży - w przekroju środowiskowym - oraz m. Wrocławia i wsi - w przekroju terytorialnym - są w wystarczającym stopniu uwzględniane w radiowym programie Rozgłośni. Opisane rezultaty zdają się wskazywać na akceptację, z jaką spotykają się cyklicznie audycje o spręcyzowanym społecznym adresie /skierowane do rolników, do młodzieży czy dotyczące m. Wrocławia lub wsi/, nadawane w ramach programu Rozgłośni Wrocławskiej.

Jakiego rodzaju problemy wpisują badani w zakres spraw w niewystarczającym stopniu poruszanych na antenie Rozgłośni Wrocławskiej?

Na te tematy wypowiada się ogółem 78,7 % słuchaczy lokalnego programu wrocławskiego.

A oto lista ich dezyderatów:

Tabela 7.

Postulaty tematyczne słuchaczy

Problemy, w niewystarczającym stopniu uwzględniane w programie radiowym	Odsetki 173 osoby = 100% 77
<u>problemy kultury regionu dolnośląskiego;</u> rozwoj instytucji kulturalnych w terenie, upowszechnienie kultury, ochrona zabytków, historia regionu	28,3
<u>problemy kobiet -</u> praca zawodowa i dom, poradnictwo i pomoc w prowadzeniu gospodarstwa domowego i wychowaniu dzieci	25,4
<u>stosunki międzyludzkie w zakładach pracy -</u> źródła konfliktów, ochrona uprawnień pracowniczych, sprawy socjalno-bytowe /w tym płacowe/, sprawy zatrudnienia	24,9
<u>problemy moralne i obyczajowe -</u> problemy edukacji moralnej, autorytetu, wzorów osobnych, modelu wychowania, lub kultura środowisk moralnie zagrożonych czy wykelejonych	20,8
<u>problemy społeczne i kulturalne wsi -</u> ucieczka młodzieży ze wsi, organizacja życia kulturalnego na wsi, problemy socjalne wsi /np. opieki lekarskiej/	18,5
<u>problemy rozwoju gospodarczego regionu dolnośląskiego -</u> inwestycje, zatrudnienie	16,8
<u>sytuacja ludzi w podeszłym wieku -</u> adaptacja po przejściu na emeryturę, opieka ze strony zakładów pracy, stosunek młodych do starszych wiekiem	15,0

77/Odsetki przekraczają 100 %, gdyż słuchacze nie byli ograniczeni w prawie formułowania postulatów tematycznych.

-c.d. Tabeli 10

<u>problemy młodzieży -</u> drogi kształcenia i zdobywania zawodu, sprawy kariery i awansu, zainteresowań poza zawodowych i sposobów spędzania czasu wolnego	15,0
<u>sprawy produkcji w przedsiębiorstwach przemysłowych -</u> organizacja pracy, normy, BHP	11,0
<u>działalność systemu usług -</u> zaopatrzenie ludności, handel, rzemiosło	9,2

Przedstawiony rejestr "zamówień" pod adresem Rozgłośni Wrocławskiej ma raczej charakter ogólnikowy; należy je więc traktować jedynie jako hasła wywoławcze, za którymi kryje się szereg problemów cząstkowych, szczegółowych. Postulaty te, bardzo często były tak sformułowane jak gdyby chodziło nie o problemy o zasięgu ogólnokrajowym lecz lokalnym, dolnośląskim. Ten sposób werbalizacji sugeruje, że słuchacze oczekują analiz i relacji, dotyczących ważnych problemów społecznych w ich wersji lokalnej, odniesionej do własnego regionu.

2. Postulaty programowe

Słuchaczom - uczestnikom badania ankietowego - umożliwiono także przedstawienie swych propozycji programowych; czego więcej a czego mniej chcieliby słyszeć na antenie wrocławskiej. Życzenia ich prezentuje niniejsze zestawienie: ^{8/}

8/ Słuchacze dysponowali nieograniczoną możliwością zgłaszania swych życzeń; pytanie miało charakter otwarty, a więc niczego nie sugerowało.

Tabela 8

Dane w % Programowe życzenia radiosłuchaczy /N = 300/

Rodzaj audycji	Należy więcej nadawać	Należy mniej nadawać
muzyka lekka, rozrywkowa	17,0	0,7
audycje oświatowe i popularno-naukowe	15,0	2,0
słuchowiska, powieści radiowe	13,7	1,0
audycje rozrywkowe, satyryczne	13,7	1,0
audycje społeczne	12,0	-
dzienniki lokalne, informacja lokalna	8,0	0,7
audycje wiejskie, rolnicze	8,0	16,0
audycja ekonomiczna	6,0	1,3
audycje interwencyjne, krytyczne	5,3	-
audycje polityczne /głównie na tematy międzynarodowe/	3,7	6,0
proza czytana w odcinkach lub w całości	3,3	0,3
muzyka młodzieżowa	2,7	7,3
muzyka ludowa	2,0	0,3
muzyka poważna	0,7	13,7
brak odpowiedzi	24,7	54,3

Z przytoczonych informacji statystycznych wynika:

- 1/ 1/4 ogółu badanych nie zgłosiła żadnych postulatów pozytywnych - są to w zasadzie ci respondenci, którzy programu lokalnego nie słuchają; natomiast bardzo wysoki odsetek braków odpowiedzi, w odniesieniu do postulatów negatywnych może służyć za wskaźnik niezbyt dobrej orientacji w programie lokalnym. Postulaty pozytywne /"Czego więcej?"/ można przecież także formułować wyłącznie w oparciu o własne upodobania bez relacji

do nadawanego programu; trudne czy wręcz niemożliwe jest wypowiedzanie się negatywne /"Czego powinno być mniej w programie?"/ bez dokładnej znajomości tego programu, nie odnosząc swoich ewentualnych propozycji do aktualnego programu jego Wewnętrznych proporcji, zawartości tematycznej i kształtu formalnego,

2/ zaskakująco wysoki w stosunku do innych wydaje się odsetek osób postulujących zwiększenie liczby audycji oświatowych i popularno-naukowych /przy uprzednio stwierdzonej niewielkiej popularności audycji aktualnie nadawanych przez Rozgłośnie/; jak dowodzą doświadczenia badawcze audycje oświatowe bardziej niż jakiegokolwiek inne stanowią - w przekonaniu badanych - wizytówkę ich poziomu kulturalnego i stąd, być może, tak wysoka liczba osób domagających się ich większego udziału w programie lokalnym Wrocławia,

3/ nadspodziewanie niewielka jest liczba osób postulujących zwiększenie udziału muzyki ludowej i młodzieżowej; zwłaszcza ta pierwsza - jak wynika z ostatnich badań ośrodka poświęconych programowi muzycznemu Polskiego Radia, jest chętnie słuchana przez 4/5 ogółu słuchaczy w kraju, budzi więc zdziwienie bardzo mały odsetek propozycji, by poświęcić jej więcej czasu na antenie,

4/ wśród życzeń mówiących o ograniczeniu określonego rodzaju audycji zwracają uwagę - ze względu na swą liczebność - tylko dwie grupy wypowiedzi: dotyczące audycji wiejskich i rolniczych oraz muzyki poważnej. O ile muzyka poważna w programie radiowym prawie z reguły jest przedmiotem krytyki części słuchaczy o tyle postulat zmniejszenia liczby audycji wiejskich jest wyrazem partykularnych zainteresowań słuchaczy miejskich.

Sprawa audycji dla wsi i o wsi stanowi zresztą jedyny na przedstawionej liście postulatów programowych wypadek pewnej kontrowersji w opiniach, gdyż obok życzeń, by je ograniczyć, znalazła się grupa słuchaczy żądająca zwiększenia ich ilości.

Programowe życzenia radiosłuchaczy dostarczają w rezultacie ograniczonej orientacji w kierunkach i proporcjach postulowanych przekształceń wewnętrznej struktury programu Rozgłośni Wrocławskiej, przede wszystkim ze względu na stosunkowo nieliczne grupy osób optujące za określonymi zmianami.

3. Proporcje programów centralnego i lokalnego na falach średnich

Słuchacze programu emitowanego na falach średnich stykają się na antenie z audycjami II programu ogólnopolskiego i audycjami lokalnymi swojej Rozgłośni Wrocławskiej. Na audycje programu lokalnego przypada przeciętnie 1/5 ogólnego czasu emisji programu na falach średnich. Osoby ankietowane zapytano, czy ten stan rzeczy im odpowiada, czy też woleliby, aby obecne proporcje uległy zmianie; jeśli zaś miałyby ulec zmianie to na czyją korzyść: programowi lokalnego czy ogólnopolskiego?

Uzyskane rezultaty przedstawiają się następująco:

1/4 badanych akceptuje obecne proporcje, 1/4 opowiada się za przyznaniem programowi centralnemu jeszcze większej ilości czasu antenowego, natomiast reszta to jest połowa respondentów uważa, że program lokalny powinien dysponować większym niż obecnie czasem na antenie. Obok kurtuazyjnych względów /ankieta w całości poświęcona była przecież programowi lokalnemu Rozgłośni/, które mogły wywrzeć pewien wpływ na opinie respondentów, fakt, że tak duży odsetek badanych opowiada się za zwiększeniem rozmiarów programu lokalnego z Wrocławia /kosztem programu ogólnopolskiego/ jest chyba świadectwem uznania, jakie program ten zyskał wśród połowy swoich odbiorców; świadectwem szczególnie wiarygodnym, albowiem implikującym, że duża część radiosłuchaczy z terenu Dolnego Śląska rada by w większym niż obecnie stopniu słuchać różnych audycji, nadawanych przez swoją Rozgłośnię.

V. Podsumowanie

A oto rekapitulacja głównych rezultatów reprezentatywnego badania ankietowego, dotyczącego programu lokalnego Rozgłośni Polskiego Radia we Wrocławiu:

- 1/ Słuchacze programu lokalnego Rozgłośni we Wrocławiu stanowią 73,3 % ogółu radiosłuchaczy Dolnego Śląska, a wśród codziennych słuchaczy radia nawet 80,3 %; w ogólnopolskich badaniach ankietowych z 1968 r. odsetek ten wynosił 62,9 % ogółu codziennych słuchaczy programu radiowego. Różnica ta aczkolwiek niezbyt wielka, może wynikać ze szczególnej tendencji do składania pozytywnych deklaracji przy okazji ankiety poświęconej wyłącznie programowi lokalnemu.
- 2/ Wielkość audytorium poszczególnych cyklicznych audycji programu lokalnego jest bardzo różna. Najwięcej regularnych, słuchających każdej audycji, odbiorców posiada program "Najlepsza piosenka ta ta" /aż 2/3 ogółu słuchaczy programu lokalnego/; na drugim miejscu ułożyła się audycja "Studio 202" - którego stałe audytorium przekracza 1/3 ogółu odbiorców audycji nadawanych z Wrocławia. W przedziale od 30 do 20 % słuchaczy znalazło się 6 cyklicznych audycji, od 20 do 10 % - 7 audycji, a reszta t.j. 10 audycji dysponuje stałą liczbą słuchaczy poniżej 10 % ogółu odbiorców programu lokalnego.

Aby rzetelnie ocenić wielkość audytorium każdej z wymienionych na liście 25 audycji należy ponadto wziąć pod uwagę odsetki osób, deklarujących, że słuchają audycji "dość często" /patrz Tabela 5/.

- 3/ Respondenci w swej zdecydowanej większości ocenili program lokalny pozytywnie: 1/10 - wystawia mu ocenę bardzo dobrą, 2/3 ogółu - dobrą; jednakże znaleźli się tacy, którzy utrzymują, że jest słaby /13,2%/; należy podkreślić, że tylko zanikomy odsetek /1,4%/ określa program wrocławski jako zły.

zagadnień, których ogólnokrajowa wymowa i znaczenie byłyby odniesione do warunków lokalnych, dolnośląskich.

- 8/ W zakresie postulatów programowych, dotyczących zwiększenia bądź zmniejszenia liczby określonego rodzaju audycji na antenie wrocławskiej, respondenci formułowali głównie postulaty pozytywne, rezygnując w zasadzie z możliwości wyrażenia swej opinii na temat ograniczenia pewnych typów audycji. W postulatach pozytywnych zwraca uwagę dość liczna /w relacji do pozostałych/ grupa wypowiedzi domagających się większej liczby audycji oświatowych i popularno-naukowych, oraz nadspodziewanie niewielka ilość osób życzących sobie większego niż dotąd udziału w programie muzyki ludowej i młodzieżowej. W ramach postulatów negatywnych na wzmiankę, zasługują jedynie głosy osób apelujących o mniejszą liczbę audycji wiejskich i koncertów muzyki poważnej.
- 9/ Emitowany na falach średnich program lokalny Rozgłośni Wrocławskiej zajmuje mniej więcej 1/4 całego czasu nadawania programu II. Aż połowa badanych z zadowoleniem powitałaby większy niż dotąd udział audycji Rozgłośni Wrocławskiej w całości programu II, pozostali bądź akceptują istniejące obecnie proporcje /1/4 ogółu/ bądź woleliby zwiększenia udziału programu ogólnopolskiego na falach średnich /również 1/4 badanych/. Wydaje się, że duży odsetek zwolenników większego niż dotąd udziału wrocławskiego programu lokalnego w całości programu II świadczy o uznaniu, jakie zyskała działalność programowa Rozgłośni we Wrocławiu wśród licznej rzeszy radiosłuchaczy mieszkańców Dolnego Śląska.

- 4/ Z uzasadnień ogólnej, pozytywnej oceny programu wrocławskiego warto wymienić następujące: wszechstronność i urozmaicenie programu /aż połowa dodatnich opinii/ oraz przyznanie należnego miejsca w programie problemom i sprawom Dolnego Śląska /1/4 tych opinii/.
- 5/ Wskaźnik orientacji w lokalnym programie Rozgłośni Wrocławskiej, polegający na umiejętności samorzutnego, nie sugerowanego wymienienia konkretnych audycji cyklicznych wynosi 56,7 % ogółu odbiorców tego programu; tak więc nieco ponad połowę słuchaczy można uznać za osoby posiadające dobrą znajomość programu lokalnego Wrocławia.
- 6/ Pierwsze trzy miejsca na liście najlepszych audycji programu wrocławskiego zajmują audycje: "Najlepsza piosenka to ta", "Studio 202" i "Z miast i wsi Dolnego Śląska". Takie rezultaty uzyskano w warunkach samorzutnego typowania najlepszych audycji. W odmiennych warunkach, kiedy respondentom przedstawiono listę sześciu wybranych audycji, pierwsze trzy miejsca zajęły audycje: "Najlepsza piosenka to ta", "Studio 202" i "My nastolatki"; audycja "Z miast i wsi Dolnego Śląska" znalazła się na czwartym miejscu. Wydaje się, że oceny wystawiane w warunkach pytania otwartego bez przygotowanej z góry listy, są wiarygodniejsze i zasługują na większe zaufanie. Niezależnie od tego, dwie audycje cyklicznie, a mianowicie: "Najlepsza piosenka to ta" i "Studio 202" cieszą się bezspornie największym uznaniem radiosłuchaczy.
- 7/ W działalności programowej Rozgłośni stosunkowo najliczniejsze grupy respondentów odczuwają niedobór audycji, poświęconych sprawom kobiet /35,5%/, problemom robotników /34,1%/, oraz problemom miast i miasteczek dolnośląskich /36,4%/; nieco światła na rodzaj zagadnień, jakie szczególnie interesują słuchaczy rzuca zamieszczony w Rozdziale IV pkt. 1 wykaz tych problemów. Wypada podkreślić, że wypowiedzi respondentów wskazują na potrzebę częstszego poruszania na antenie

Załącznik 1

I. Społeczno-demograficzna struktura próby reprezentatywnej.
Ogółem - 300 osób

Dane w %

1. Płeć

mężczyźni - 50,0

kobiety - 50,0

2. Wiek

16 - 24 - 28,0

25 - 39 - 40,7

40 - 59 - 32,3

60 i więcej - 6,0

3. Wykształcenie

niepełne podstawowe - 7,0

podstawowe - 50,0

niepełne średnie - 12,0

średnie - 24,7

niepełne wyższe i wyższe - 6,3

4. Przynależność społeczno-zawodowa

rolnik - 18,0

robotnik niewykwalif. - 16,3

robotnik wykwalifik. - 32,7

pracownik umysłowy - 32,0

inne - 1,0

5. Typ i wielkość miejsca zamieszkania

wieś - 28,0

miast do 10.000 mieszk. - 19,0

miasta od 20-100.000 mieszk. - 26,0

miasta 100.000 i więcej - 27,0

II. Stan posiadania radioodbiorników i telewizorów

1. Radioodbiorniki

1. mają radioodbiornik - 94,0

2. mają głośnik - 6,0

2. Rodzaj radioodbiornika

1. lampowy - 65,3

2. tranzystorowy - 4,7

3. oba - 24,3

4. brak danych - 5,7

3. Wyposażenie radioodbiornika

1. fale długie - 85,7

2. fale średnie - 86,7

3. krótkie - 70,3

4. UKF - 25,7

5. brak danych - 0,6

4. Telewizory

1. mają telewizory - 64,7

2. nie mają telewizorów - 35,0

3. brak danych - 0,3